

Ursula K. Le Guin

LA COSTA MÉS LLUNYANA

Llibre tercer del cicle de Terramar

Traducció de Blanca Busquets

Raig verd
editorial

Primera edició, 2.000 exemplars: novembre 2020

Títol original: *The Farthest Shore*

Copyright © 1972 by Ursula K. Le Guin

Copyright Renewed © 1996 by the Inter-Vivo Trust for the Le Guin Children

Publicat d'acord amb International Editors Co' i Curtis Brown, Ltd.

«Els drets morals de l'autora estan protegits»

© d'aquesta edició, Raig Verd Editorial, 2020

© de la traducció de l'anglès, Blanca Busquets

© de la fotografia de l'autora: Marian Wood Kolisch

© de les il·lustracions: Agustín Comotto

© de les il·lustracions del mapa de Terramar: Jordi Guxens

© de la il·lustració de les ones de la coberta i el mapa: Franzi draws a Adobe Stock

Disseny de la coberta: Tono Cristòfol

Producció editorial: Xantal Aubareda i Sandra Balagué

Correctora: Xantal Aubareda

Publicat per Raig Verd Editorial

Gran Via de les Corts Catalanes, 514, 1r 7a, Barcelona 08015

www.raigverdeditorial.cat   @Raig_Verd RaigVerd

Impressió: Estugraf

ISBN: 978-84-17925-43-7

Dipòsit legal: B 19015-2020

THEMA: FM, FMB, FB

Imprès a Espanya - *Printed in Spain*

La traducció d'aquest llibre es regeix pel contracte tipus proposat per ACE Traductores.

Raig Verd Editorial forma part de l'associació d'editorials independents

Un cop llegit el llibre, si no el vols conservar, el pots deixar a l'abast d'altres, passar-lo a un company de feina o un amic a qui pugui interessar. En el cas de voler llençar-lo (cosa impensable), fes-ho al contenidor blau de reciclatge de paper.

L'editorial expressa el dret del lector a la reproducció total o parcial d'aquesta obra per a ús personal.

El FSC® facilita el desenvolupament d'estàndards, garanteix el seguiment dels projectes forestals i protegeix la marca registrada FSC® perquè els consumidors puguin optar per productes que provenen de boscos ben gestionats. A més, garanteix que totes les transformacions de paper a la cadena de valor d'un llibre es realitzen per empreses certificades amb l'FSC®: tant els fabricants de la pasta de paper com els fabricants del paper, les impremtes i les enquadernacions.

EL BESURT

Al pati de la font, el sol de març brillava entre les fulles noves de freixe i d'om, i l'aigua saltava i queia a través de l'ombra i de la llum clara. Quatre parets altes de pedra envoltaven el pati obert. Al darrere d'aquestes parets hi havia cambres, altres patis, galeries, passadissos, torres i, per acabar, els densos murs exteriors de la Casa Gran de Roke, capaços de resistir qualsevol escomesa de les guerres, els terratrèmols o el mar mateix, construïts no només de pedra, sinó amb una màgia incontestable. Perquè Roke és l'Illa dels Savis, on s'ensenya l'Art de la Màgia; i la Casa Gran és l'escola i el si de la màgia; i el si de la Casa és aquell pati petit molt enllà dels murs, on la font cantussa i els arbres es drecen sota la pluja, el sol o la llum de les estrelles.

Les arrels de l'arbre que hi havia més a prop de la font, un besurt ben crescut, havien bombat i esquerdat l'empedrat de marbre. Unes vetes de molsa d'un verd brillant, que s'estenien des del tros d'herba del voltant de la pica, omplien les clivelles. Un noi s'estava assegut allà, sobre el bony baix de marbre i de molsa, seguint amb la mirada la caiguda del doll central de la font. Tot i que quasi un home, encara era un noi; esvelt i vestit

amb molta classe. Tenia un rostre tan delicat i serè que semblava que l'hi haguessin fos en bronze daurat.

Darrere d'ell, potser a uns cinc metres, sota els arbres de l'altra banda del trosset de gespa del mig, hi havia un home, o feia l'efecte que hi era. Era difícil d'afirmar-ho en aquell pampallugueig d'ombres i de llum càlida. Però sí que hi era, un home vestit de blanc, dret i immòbil. Mentre el noi observava la font, l'home observava el noi. No hi havia cap altre so ni cap altre moviment que el joc de les fulles i de l'aigua i la seva cançó incessant.

L'home va avançar. Un vent va agitar el besurt i va remenar-ne les fulles acabades d'obrir. El noi es va aixecar d'un salt, àgil i sobresaltat. Es va girar de cara a l'home i li va fer una reverència.

—Senyor Arximag —va dir.

L'home es va aturar davant seu; una figura baixa, recta i vigorosa, en una capa de llana blanca amb caputxa. Sobre els plecs de la caputxa abaixada, la cara era d'un color vermellós fosc, tenia el nas ganxut i unes cicatrius velles li arrugaven una galta. Els ulls eren lluents i ferotges. Tot i així, va parlar amb tendresa:

—És agradable seure aquí, al pati de la font —va dir i, anticipant-se a les disculpes del noi, va afegir—: Has fet un viatge llarg i no has descansat. Torna a seure.

Es va agenollar sobre el cantell blanc de la font, va allargar la mà fins a l'anella de gotes centellejants que queien de la pila superior i va deixar que l'aigua se li escolés entre els dits. El noi va seure altre cop sobre les pedres bombades i, durant un moment, cap dels dos no va dir res.

—Ets el fill del Príncep d'Enlad i de les Enlades —va dir l'Arximag—, hereu del Principat de Morred. A tota Terramar, no hi ha cap patrimoni més antic, ni tampoc cap de més esplèndid. He vist els vergers d'Enlad a la primavera, i les teulades daurades de Berila... Com et dius?

—Em dic Arren.

—Deu ser una paraula en el dialecte de la vostra terra. Què vol dir en la llengua comuna?

—Espasa —va respondre el noi.

L'Arximag va assentir. Hi va haver un silenci altra vegada i, després, el noi va dir, sense insolència però sense timidesa:

—Em pensava que l'Arximag sabia totes les llengües. —L'home va sacsejar el cap, contemplant la font—. I tots els noms...

—Tots els noms? Només Segoy, que va pronunciar la Primera Paraula i va fer emergir les illes de les profunditats del mar, sabia tots els noms. És clar que —i la mirada lluent i ferotge es va posar sobre la cara de l'Arren—, si necessités saber el teu nom real, el sabia. Però no és necessari. Arren, et diré; jo soc l'Esparver. Explica'm, com ha anat la travessia?

—Massa llarga.

—T'has trobat amb vents desfavorables?

—Els vents m'han estat propicis, però les notícies que porto sí que són desfavorables, Senyor Esparver.

—Digues, doncs —va dir l'Arximag amb serietat, però amb el to d'algú que cedeix a la impaciència d'un marrec; i mentre l'Arren parlava, ell contemplava altre cop la cortina cristal·lina de gotes d'aigua que queia de la pila superior a la inferior, no com si no escoltés el noi, sinó com si escoltés més que les seves paraules.

—Sabeu, senyor, que el príncep, el meu pare, és home de màgia, ja que descendeix del llinatge de Morred i va passar un any aquí a Roke quan era jove. Cert poder, el té, i coneixements també, tot i que no empra les seves arts quasi mai perquè es dedica a governar i a organitzar el reialme, a administrar les ciutats i a qüestions comercials. Les flotes de la nostra illa naveguen cap a l'oest, fins i tot s'endinsen al Confí Occidental, i comercien en safirs, pells de bou i estany; a principis d'hivern, un capità va tornar a la nostra ciutat de Berila amb una història que va arribar a orelles del pare, i el pare va fer que cridessin l'home

perquè l'hi expliqués. —El noi parlava de pressa, amb aplom. L'havien educat persones civils i corteses, i no mostrava la inseguretat pròpia dels joves—. El capità va dir que a l'illa de Narveduen, a uns vuit-cents quilòmetres d'on som per les rutes marítimes, hi havia desaparegut la màgia. Els conjurs no hi tenien cap poder, va dir, i les paraules màgiques s'havien oblidat. El pare li va preguntar si era perquè tots els bruixots i totes les bruixes se n'havien anat de l'illa, i ell li va respondre: «No: en vaig trobar alguns que havien sigut bruixots, però ja no llançaven cap conjur, ni tan sols encanteris per adobar el bullidor o per localitzar una agulla perduda». I el pare li va preguntar: «I la gent de Narveduen no estava consternada?». I el capità va respondre: «No, semblava que els fos indiferent». I de fet, va dir, les malalties s'escampaven entre ells, la collita de la tardor havia sigut escassa i, malgrat tot, feia la impressió que no els importava. Va dir —jo hi era quan va parlar amb el príncep—, va dir: «Era com si estiguessin malalts, com un home a qui han informat que morirà abans d'un any, i ell es convenç que no és veritat, que viurà per sempre. Van i venen», va dir, «sense ni tan sols mirar el món». Quan altres comerciants tornaven, repetien la història que Narveduen s'havia empobrit i havia perdut les arts de la màgia. Però la majoria va considerar que tot això només eren històries del Confí, que són sempre estranyes, i només el pare hi va continuar rumiant.

»Llavors per Cap d'Any, durant la Festa dels Xais que celebrem a Enlad, quan les mullers dels pastors porten les primeres cries dels ramats a la ciutat, el pare va escollir el mag Arrel perquè llancés els conjurs d'increment als xais. Però l'Arrel va tornar a palau angoixat, va deixar la vara a terra i va dir: «Senyor meu, no he pogut llançar els conjurs». El pare va continuar fent-li preguntes, però ell només deia: «M'he oblidat de les paraules i del modelatge». Així que el pare se'n va anar al mercat, va llançar ell mateix els conjurs i d'aquesta manera va concloure la festa. Però aquell vespre, jo el vaig veure quan tornava a palau,

tenia una expressió adusta i cansada, i em va dir: «He recitat les paraules, però no sé si tenien cap significat». I és cert que hi ha problemes amb els ramats aquesta primavera, les ovelles moren en parir, molts xais neixen morts, i alguns estan... deformats. —La veu clara i frisoza del noi va baixar de to; es va estremir en pronunciar aquella darrera paraula i va empassar saliva—. N'he vist alguns —va afegir, i va fer una pausa.

»El pare creu que aquest assumpte, i també la història de Narveduen, és senyal de l'activitat d'algun poder malvat a la nostra part del món. Desitja consultar els Savis.

—Que t'hagi enviat a tu demostra que el desig és urgent —va dir l'Arximag—. Ets el seu únic fill, i la travessia d'Enlad a Roke no és curta. M'has d'explicar res més?

—Només algunes faules de velles que viuen turons amunt.

—Què diuen les velles?

—Que totes les bruixes que llegeixen les sorts al fum i a l'aigua dels bassals no veuen més que desventura, i que els filtres d'amor que preparen no els surten bé. Però aquesta gent ignora la màgia de veritat.

—Les endevinacions i els filtres d'amor no s'han de tenir gaire en compte, però val la pena escoltar les velles. En fi, els Mestres de Roke discutiran aquest missatge, per descomptat. Però, Arren, no sé quin consell donaran al teu pare. Perquè Enlad no és la primera terra d'on ens arriben noves d'aquesta mena.

Aquell viatge des del nord, passant per la gran illa d'Havnor i creuant el Mar Més Interior fins a Roke, havia sigut la primera travessia de l'Arren. Per primera vegada, durant aquelles últimes setmanes, havia vist indrets que no eren la seva terra natal, havia pres consciència de les distàncies i de la diversitat, i s'havia adonat que hi havia un món extens més enllà dels turons encantadors d'Enlad, i que estava ple de gent. Encara no estava acostumat a pensar d'una manera tan oberta i, per això, va trigar un moment a comprendre-ho:

—D'on més? —va preguntar aleshores, una mica colpit. Ja que havia tingut l'esperança d'emportar-se una cura ràpida a Enlad.

—Del Confí Meridional, primer. Recentment fins i tot del sud de l'Arxipèlag, de Wathort. Ja no es fa gens de màgia a Wathort, diu la gent. És difícil de saber-ho del cert. Fa temps que aquella terra és rebel i que la poblén els pirates i, com diu la dita, fer cas d'un comerciant del sud és com fer cas d'un mentider. Però la història és sempre la mateixa: les deus de la màgia s'han assecat.

—Però aquí a Roke...

—Aquí a Roke no hem notat res de tot això. Estem protegits de les tempestes, del canvi i de la mala fortuna, aquí. Massa ben protegits, potser. Príncep, què faràs ara?

—Marxaré a Enlad quan pugui portar al pare una resposta clara sobre la naturalesa d'aquest mal i sobre el remei que se li pot posar.

Altre cop, l'Arximag el va fitar i, aquesta vegada, malgrat l'educació que havia rebut, l'Arren va desviar la mirada. No sabia per què, ja que no hi havia res de desagradable en l'esguard d'aquells ulls foscos. Eren imparcials, plàcids, compassius.

Tothom d'Enlad admirava el seu pare, i ell era fill del seu pare. Ningú no l'havia mirat mai d'aquella manera, no com a Arren, Príncep d'Enlad, fill del Príncep Governant, sinó simplement com a l'Arren. No li agradava témer la mirada de l'Arximag, però no era capaç de tornar-li. Era com si ampliés encara més el món al seu voltant, i ara no només Enlad s'enfonsava en la insignificança, sinó ell també; als ulls de l'Arximag, era només una figura petita, minúscula, en la vastitud d'un escenari de terres circumdades per mar sobre les quals planava la foscor.

Estava assegut joguinejant amb la molsa brillant que creixia a les esquerdes de les lloses de marbre i, en acabat, amb una veu que se li havia engruixit durant els dos últims anys, però que en aquell moment sonava fina i ronca, li va dir:

—I faré el que em demaneu.

—El deure que tens és vers el teu pare, no vers a mi—va dir l'Arximag.

Encara tenia els ulls fixats en l'Arren i, llavors, el noi va aixecar el cap. En aquell acte de submissió, s'havia deixat anar, i ara veia l'Arximag: el mag més gran de tota Terramar, l'home que havia segellat el Pou Negre de Fundaur, el que havia recuperat l'Anella d'Erreth-Akbe de les Tombes d'Atuan i el que havia bastit el mur marí de Nepp i els seus fonaments profunds; el navegant que coneixia els mars des d'Astowell a Selidor; l'únic Senyor de Dracs en vida. I allà el tenia, agenollat al costat d'una font, un home baix que ja no era jove, un home de veu serena, amb uns ulls tan pregons com l'ocàs.

A correuita, l'Arren es va alçar com va poder i va posar tots dos genolls a terra amb formalitat.

—Senyor meu—va dir, quequejant—, permeteu-me que us serveixi!

L'aplom l'havia abandonat, la cara se li havia enrogit, la veu li tremolava.

A la cintura hi portava una espasa, en una beina de cuir nou decorada amb incrustacions vermelles i daurades; però l'espasa mateixa era senzilla, amb una empunyadura en creuera gastada de bronze platejat. La va desembeinar ben de pressa i va oferir-ne l'empunyadura a l'Arximag, com un vassall al seu príncep.

L'Arximag no va allargar la mà per tocar l'empunyadura de l'espasa. La va observar i va observar l'Arren.

—És teva, no meva—va dir—. I tu no ets el servidor de ningú.

—Però el pare em va dir que em podia quedar a Roke fins que esbrinés quin és aquest mal i, potser, fins que adquirís cert nivell de mestria... No tinc cap mena d'habilitat, no crec que tingui cap poder, però hi ha fetillers entre els meus avantpassats... Si d'alguna manera pogués aprendre a ser-vos útil...

—Abans de ser fetillers—va dir l'Arximag—, els teus avantpassats eren reis.

Es va posar dret i, amb pas silenciós i enèrgic, es va apropar a l'Arren, el va agafar de la mà i el va fer aixecar.

—T'agraeixo aquesta oferta de servir-me i, malgrat que ara no l'accepto, pot ser que ho faci quan el consell s'hagi reunit per debatre aquestes qüestions. L'oferta d'un esperit generós no s'ha de rebutjar a la lleugera. I tampoc no s'ha de declinar a la lleugera l'espasa del fill de Morred...! Ara ves. El noi que t'ha acompanyat fins aquí s'encarregarà que puguis menjar, banyar-te i reposar. Ves —i li va donar una empenyeta entre els omòplats, amb una familiaritat que ningú no s'havia permès mai i que, si hagués vingut de qualsevol altre, hauria molestat el jove príncep; però, de part de l'Arximag, va ser com sentir un estremiment de glòria. Perquè l'Arren s'havia enamorat.

L'Arren havia sigut un noi actiu, que havia gaudit amb els jocs, que s'havia enorgullit i complagut de la pràctica del cos i de la ment i que havia demostrat aptitud per a les obligacions cerimonials i governamentals, que no eren ni lleus ni simples. Això no obstant, no s'havia entregat mai a res en cos i ànima. Ho havia aconseguit tot sense esforç, i ho havia fet tot sense esforç; havia sigut tot un joc, i ell havia jugat a estimar. Però ara alguna cosa se li despertava a les entranyes, i no per causa d'un joc o d'un somni, sinó per l'honor, el perill, la saviesa, per un rostre cobert de cicatrius, una veu serena i una mà fosca que, indiferent del seu poder, agafava la vara de teix que lluïa, prop de l'empunyadura, la Runa Perduda dels Reis, incrustada en plata a la fusta negra.

I així de sobte es fa el primer pas que ens allunya de la infància, sense mirar ni endavant ni endarrere, sense prudència i sense reserves.

Oblidant-se de les formalitats del comiat, l'Arren es va afixar a dirigir-se cap a la porta, desmanyotat, radiant, obedient. I l'Arximag Ged el va seguir amb la mirada.

